

Regeling van de ziekenfondsverzekering
(Ziekenfondswet)

BIJGEWERKTE BIJLAGE VIII
VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 13

1. Voor een antwoord op de vraag of een landelijke collectieve vrijwillige verzekering kostendekkend kan zijn, moet men in de eerste plaats beschikken over gegevens voor een raming van de kosten der verzekering. Hiervoor behoeft men gegevens omtrent de indeling naar leeftijd, geslacht, burgerlijke staat, kindertal en woonplaats van de personen, die zich zullen verzekeren.

Bij toetsing van de statistieken omtrent het inkomen kan dan als eerste conclusie worden medegedeeld, dat het overgrote deel van de personen, die daarvoor in aanmerking komen, inderdaad bij een ziekenfonds is aangesloten, ondanks het feit, dat voor een vrijwillige ziekenfondsverzekering in vele plaatsen een vrij hoge premie moet worden betaald¹⁾.

Voorshands wordt op grond van dit feit hier aangenomen, dat een kostencomputatie voor het jaar 1964 kan worden gebaseerd op het huidige verzekerdenbestand. Voorlopig is er van uitgegaan, dat dit bestand dient te worden vermindert met de vrijwillig-verzekerden onder het overheids personeel en de gepensioneerden met een overheidspensioen, in verband met de voornemens voor hen bij het in werking treden van de Ziekenfondswet voor ambtenaren een afzonderlijke ziektekostenregeling tot stand te brengen.

¹⁾ Per 31 december 1957 kon de totale bevolking (11 095 700 personen) als volgt worden onderverdeeld: boven inkomensgrens 2 185 000; algemene ziekenfondsen 8 045 000; overheids personeel beneden inkomensgrens onder I.Z.A./I.Z.R./G.V.P.-regelingen 200 000; personen beneden inkomensgrens niet aangesloten bij een algemeen ziekenfonds 280 000 (waarvan bejaarden 100 000).

De raming van de kosten (basis 1964) kan dan als volgt worden opgezet:

	Aantal verzekerden (× 1000)	Kosten per verzekerde	Totaal kosten (× 1 milj. gld.)
Huidig bestand . . .	1 800	119,00	214,2
Af			
Overheidspersoneel . . .	330 ¹⁾	119,00 ²⁾	39,3
Studerende en gebrekkige kinderen (16-27) van overheidspersoneel . . .	17 ¹⁾	79,00	1,3
Gepensioneerden overheid	95 ³⁾	200,00 ⁴⁾	19,0
Totaal	1 358		154,6

¹⁾ Grove schatting.

²⁾ Bij de raming is rekening gehouden met de woonplaatsen van het overheidspersoneel en het ontbreken van bejaarden in deze groep.

³⁾ De verhoogde raming van dit aantal vloeit voort uit het feit, dat nader is gebleken dat mede rekening dient te worden gehouden met een niet onbelangrijk aantal gepensioneerden beneden de leeftijd van 65 jaar. (in de vorige opstelling niet opgenomen).

⁴⁾ Bij de raming is rekening gehouden met het verhoogde risico, de hoge gemiddelde leeftijd en het geringe kindertal van deze groep.

Uit het feit, dat bij een aantal verzekerden van 1 358 mln. het totaal aan kosten 154,6 mln. bedraagt, volgt, dat de gemid-

delde kosten per verzekerde in de toekomstige vrijwillige verzekering op basis van het kostenpeil 1964 geraamd worden op f 113,90.

2. Voor een raming van de inkomsten moet men in de eerste plaats beschikken over gegevens betreffende de inkomens van de verzekerden. Enigszins nauwkeurige en recente gegevens betreffende de inkomensindeling van de huidige vrijwillig-verzekerden zijn echter niet bekend. Daarom zal voorshands moeten worden volstaan met globale schattingen, welke zijn ontleend aan gegevens van de Ziekenfondsraad betreffende deze tak van verzekering. De onder 1 vermelde 1 358 mln. verzekerden zijn voor dit doel als volgt onderverdeeld:

	(× 1000)
alleenstaanden	211
gezinshoofden	330
echtgenoten	306
kinderen	511

De schattingen leiden dan tot het volgende overzicht.

Alleenstaanden (× 1000)

Omschrijving van de groep	Totaal aantal	Jaarinkomen ¹⁾		
		tot f 3 360	f 3 360 4 480	f 4 480 9 700
Weduwen met verplicht verzekerde kinderen	5	—	3	2
Vrouwen, 21-65 jaar	87	64	15	8
Mannen, 21-65 jaar	30	15	11	4
Bejaarden boven inkomensgrens bejaardenverzekering	42	—	—	42
Minderjarigen	47	47	—	—
Totaal	211	126	29	56

Gezinshoofden (× 1000)

Omschrijving van de groep	Totaal aantal	Jaarinkomen ¹⁾			
		tot f 4 480	f 4 480 f 5 600	f 5 600 f 6 720	f 6 720 f 9 700
Onvolledige gezinnen	24	14	5	3	2
Bejaarden boven inkomensgrens bejaardenverzekering	36	—	20	16	—
Kleine zelfstandigen, die in 1964 voor bijslag krachtens de Kinderbijslagwet					
Kleine Zelfstandigen in aanmerking komen	15	15	—	—	—
Overigen	255	30	45	61	119
Totaal	330	59	70	80	121

¹⁾ Onder verwijzing naar pag. 4 wordt vermeld, dat hier is uitgegaan van een gemiddelde inkomensstijging van de vrijwillig verzekerden in 1964 met 12% ten opzichte van 1963. Uit deze veronderstelling vloeit voort een verhoging met 12% van de bedragen, welke de grenzen van de aldaar vermelde inkomensklassen aangeven.

De gegevens betreffende de aantallen verzekerden in de afzonderlijk genoemde groepen zijn gedeeltelijk ontleend aan statistieken van de Ziekenfondsraad betreffende de premie-reductieregelingen en de indeling naar geslacht en leeftijd van vrijwillig-verzekerden, en berusten voorts met name voor de indeling als alleenstaand of gezinshoofd op schattingen.

Men moet aannemen, dat de groep „overigen” in hoofdzaak wordt gevormd door zelfstandigen, aangevuld met een beperkt aantal gepensioneerden en personen zonder beroep beneden de leeftijd van 65 jaar.

Rekening is gehouden met de inkomensindeling van zelfstandigen met een inkomen beneden f 7500 in het jaar 1959 (men zie de publikatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek „Inkomensverdeling 1959 en vermogensverdeling 1960”).

3. Het onderstaande schema vermeldt op basis van globale schattingen voor het jaar 1964 premietarieven voor de in het ontwerp van wet beoogde vrijwillige ziekenfondsverzekering. De premies zijn voor het laatste en het hoogste bedrag van het inkomen in de onderscheiden inkomensklassen tevens uitgedrukt in procenten van het inkomen. Daarnaast is ter vergelijking met de premielast bij de verplichte verzekering de premie vermeld, welke overeenstemt met 5 pct. ¹⁾ van het loon. Voor een vergelijking met het huidige premiestelsel van de vrijwillige verzekering zij vermeld, dat de gewogen gemiddelde kostendeckende premie (per verzekerde van zestien jaar en ouder naar raming in 1964 f 3,50 per week ²⁾ zal bedragen en variëren van f 2,70 tot f 4,50. Voor gezinnen zullen de vorenbedoelde premies derhalve onderscheidenlijk gemiddeld f 7,00 zijn, en variëren van f 5,40 tot 9,00.

¹⁾ De premie voor het jaar 1964 van de verplichte verzekering bedraagt 5 pct. van het premieloon (ongeveer kostendeckend).

²⁾ Op basis van het huidige verstrekkingenpakket der verplichte verzekering.

Alleenstaanden

Inkomen per jaar	Premie per week	Premie in % van het inkomen	5% van het inkomen per week	Premie per week op basis v. h. huidige stelsel
van f 2650 ¹⁾ tot f 3360	f 2,55	van 5,0 tot 3,9	van f 2,55 tot f 3,23	
van f 3360 tot f 4480	f 3,60	van 5,6 tot 4,2	van f 3,24 tot f 4,31	van f 2,70 tot f 4,50 (gem. f 3,50)
van f 4480 tot f 9700	f 4,65	van 5,4 tot 2,5	van f 4,32 tot f 8,10 ²⁾	

Gezinnen

Inkomen per jaar	Premie per week	Premie in % van het inkomen	4,83% van het inkomen per week	Premie per week op basis v. h. huidige stelsel
van f 3750 ¹⁾ tot f 4480	f 4,60	van 6,4 tot 5,3	van f 3,61 tot f 4,31	
van f 4480 tot f 5600	f 5,90	van 6,8 tot 5,5	van f 4,32 tot f 5,38	van f 5,40 tot f 9,00 (gem. f 7,00)
van f 5600 tot f 6720	f 7,20	van 6,7 tot 5,6	van f 5,39 tot f 6,46	
van f 6720 tot f 9700	f 8,50	van 6,6 tot 4,6	van f 6,47 tot f 8,10 ²⁾	

¹⁾ Als laagste inkomen is hier vermeld het bedrag per jaar, dat een alleenstaande, c.q. een gezin van twee personen naar raming in totaal als onderstand in het kader van de Armenwet ontvangt volgens in vele gemeenten bestaande richtlijnen.

²⁾ In plaats van het maximuminkomen (f 9700) is hier genomen het maximum premieloon per jaar der verplichte verzekering (312 × f 27 is f 8424).

Ter vergelijking met de premies van de ziektekostenverzekering moge nog het volgende dienen.

Bij de aanvang van het jaar 1964 kon een alleenstaande naar gelang van zijn woonplaats een redelijke ziektekostenverzekering sluiten voor de zwaardere risico's tegen een premie van f 65 tot f 150 per jaar; voor een echtpaar zonder kinderen bedroeg deze premie f 130 tot f 300 per jaar.

4. Op grond van het vorenstaande kunnen de premie-ontvangsten worden geraamd als volgt:

Premieontvangsten	Aantal verzekerden (> 1000)	Premie per verzekerde per jaar	Totaal (× 1 mln. gld.)
Alleenstaanden			
tot f 3360	126	f 132,60	16,7
f 3360-f 4480	29	187,20	5,4
f 4480-f 9700	56	241,80	13,5
Gezinshoofden			
tot f 4480	59	239,20	14,1
f 4480-f 5600	70	306,80	21,5
f 5600-f 6720	80	374,40	30,0
f 6720-f 9700	121	442,00	53,5
Totaal			154,7

De vorenvermelde schattingen resulteren in een evenwicht tussen premie (154,7 mln.) en kosten (154,6 mln.).

5. Zoals reeds in het algemene gedeelte van de memorie van toelichting is opgemerkt zal de invoering van het hier besproken premiestelsel neerkomen op een verschuiving van de premielast.

Deze verschuivingen worden hieronder globaal geschetst.

Verschuivingen van de premielast (basis 1964)

A = premie volgens huidig stelsel,

B = premieclassen naar inkomen.

Groep	Premie per week in gulden		Aantal in % van het totaal ¹⁾	
	A	B	A ²⁾	B
Alleenstaanden	2,70-3,50	2,55	56	60
	3,60	3,60	9 (65)	14 (74)
	3,70-4,50	4,65	35 (100)	26(100)
Gezinshoofden met onvolledig gezin	2,70-4,50	4,60	100	58
		5,90		21 (79)
		7,20		13 (92)
		8,50		8 (100)
Gezinshoofden met volledig gezin	5,40-5,80	4,60	12	15
	6,00-7,00	5,90	44 (56)	21 (36)
	7,20	7,20	9 (65)	25 (61)
	7,40-8,40	8,50	32 (97)	39 (100)
	8,60-9,00		3 (100)	

¹⁾ Tussen haakjes zijn de cumulatieve percentages vermeld.

²⁾ Globale schatting. Het naar aantal vrij geringe effect van de huidige subsidieregeling is behoudens voor de gezinshoofden met een onvolledig gezin bij deze schatting buiten beschouwing gebleven.

Het geheel overziende is de ondergetekende tot de conclusie gekomen, dat de verschuivingen van de premielast zich zouden kunnen voltrekken binnen de grenzen van de onder het huidige stelsel te betalen bedragen en dat derhalve het beoogde stelsel uit sociaal oogpunt als een verbetering kan worden gekwalificeerd.

Volledigheidshalve, zij het wellicht ten overvloede, tekent de ondergetekende, ten einde ieder misverstand te vermijden, nog aan, dat het hovenstaande uitsluitend moet worden gezien als een proeve van een premiestelsel naar inkomen voor de vrijwillig-verzekerden. Het is dus zeer wel denkbaar, dat, na ingewonnen advies van de Ziekenfondsraad, in de definitieve opstelling een andere verdeling van de inkomensklassen zou kunnen voorkomen. Met name zou kunnen worden gedacht aan een verdere differentiatie in de inkomensklassen f 4480—f 9700 voor de alleenstaanden en f 6720—f 9700 voor de gezinnen.